

Vera starih narodov.

Artemida (Diana).

Stari narodi, Grki in Rimljani, niso verovali kakor mi kristjani na jednega pravega Bogá, nego imeli so veliko število raznih bogóv in bóginj, katere so čestili kakor najvišje bogove nebes, ki nam dajejo blagodejno solčno svitlobo ter nam pošiljajo krepilnega dežja. Vse te bogove in bóginje so si mislili v svojej domišljiji kot človeku podobna bitja, ki so podvržena vsem človeškim krepóstim in strastém, z jedinim razločkom, da se človek z najlepšimi lastnostmi dobrim bogovom niti primerjati ne more, v tem ko hudobni bogovi s svojimi hudobijami presegajo najbolj grešnega človeka na zemlji. Zna se, da je bila spačenost in zmotujava v tej dóbi neverstva zelo velika. Vsi od kraja, tudi najbolj olikani narodi, kakor n. pr. Grki in Rimljani, služili so malikom ter so živeli v nebrojnih zmotah

in nápakah. Tudi stari Nemci in Slovani so bili malikovalci ter so imeli svoje bogove. Vera starih Slovanov ni bila nič boljša od vere drugih národov. Slovanom najvikši bog je bil Perun; Živa ali Lada pa njih bóginja.

Po nauku grških pesnikov je bilo v začetku vse pusto in prazno; v tej vesoljnej praznini pa je plavala neka zmes, ki so jo kaos imenovali. Iz te zmesi je časoma postala Geja (t. j. naša zemlja), velika okrogla plóča, ki je ločila Urana (t. j. nebesa) od pozemeljskega sveta, Tartara.

Najvikši bog starim Grkom je bil Zevs (Jupiter); on je bil oče bogóv in ljudí, največji gospodar in vladar svetá. Skoraj povsod so ga častili kot boga nebes, ki daje dež, dela grom in pošilja strele. V roci drži strelo ali pa žezlo, znamenji svoje oblasti. Posvečen mu je orel.

Med bóginjami naj omenim le Artemido (Diano), ki so jo imeli Grki za deviško bóginjo meseca ali lune; njen brat Apolon je bil bog solnea. Mesečni žarki so jej bili zlate pšice. Artemida je bila tudi bóginja lova in v tem zmislu so jo vpodábljali s podpasano obleko, s tulom s pšicami na hrbtu ali pa s kopjem v roci. Ob strani je imela lovskega psa ali pa košuto. Kot boginjo meseca so jo vpodábljali s pólmesečem na glavi. Na lov, ki jej je bil najmilejša zabava, spremljevalo jo je dvajset nimf. Nimfe (Vile) so bile bóginje gozdov in hribov. Pravijo, da je Artemida vjela v nekem gozdu štiri jelene z zlatimi rogovi, s katerimi se je potem na zlatem vozu v Olimp peljala.

Takó je bilo v ónej starej dóbi, ko so ljudje še malikovali. Žalostno je bilo na svetu kakor po zimi, kadar je gosta megla in solnce dolgo ne po-

sije. Narodi so tičali v sužnosti greha ter si niso pomagati znali niti mogli. Obupati bi jim bilo, ako bi jim ne bil dobri Bog pomagal in jim poslal odrešenika, svojega jediniga sina Jezu Krista, da se nobeden v njega verujoč ne pogubi, nego večno življenje doseže.

— 4.

Razne stvari.

Drobtine.

Umrli je 16. dné pretečenega meseca 19 let stari hrvatski umetelnik na goslih Franjo Krežma, dobro znan tudi Ljubljancanom, ko je pred dvema letoma dajal v ljubljanskej čitalnici koncert. Mi smo tega mladega, vrlega hrvatskega umetelnika, na katerega smemo vsi Slovani ponosni biti, opisali v 10. „Vrtčevem“ številu 1877. I. ter smo njegovemu životopisu dodali tudi sliko. Franjo Krežma je umrl v Frankfurtu, kamor je šel na gostovanje z glasovito berlinsko Billsejevo godbo kot nje koncertni mojster. Hrvatska in sploh Slovani so zgubili ž njim velicega umetelnika, čegar slava bi bila izvestno proslula po vsem izobraženem svetu. Bodi mu zemlja lahka, mlademu slovanskemu umetelniku!

V dan 20. pretečenega meseca pa nam je nemila smrt pokosila preč. gosp. Antona Pintarja, župnika na Zalem Logu. Bil je rajni pravi domoljub, velik prijatelj slovenske mladine, ter je bil tudi ves čas podpornik našemu listu. Otroci, spominjajte se večkrat plemenitega gospoda. Naj v miru počiva!

Slovstvene novice.

* Izbrane narodne srbske pesni z dodatkom iz smrti Smail-Age Čengića. S srbsko slovnico, slovenskim tolmačenjem, rečnikom tujih besed in cirilsko abecedo. Priredil Janko Pajk, c. kr. profesor. Drugi pomnoženi natis. V Ljubljani. Založila in izdala Klein in Kovač. 1881. 131 str. — Tako se zove knjižica, ki je izšla v marljivéj tiskarni Klein in Kovačevéj v drugem pomnoženem izdanji. Ta knjižica je tolike vrednosti za našo slovensko učeo se mladino in za odrasčene sploh, da želimo, da bi se v najkrajšem času popolnem razprodala. Dobiva se pri Klein in Kovaču (Egerjeva tiskarna v Ljubljani) po 40 kr. iztisek.

Listnica. Gosp. J. K. v Lj.: Izvirni spisi najbolj ugajajo našemu listu, zatorej smo radi sprejeli spis iz Vašega peresa, kakor to vidite iz današnjega lista. Ugajale bi nam pa tudi zgodovinske povesti, to se zna, pisane v čnem duhu, kakor je primerno za mladino. Zatorej le večkrat kaj! — A. L. v K.: Za danes prepozno. Nekaj Vašim prirodoopisnim spisom podobnih prinesel je užé „Vrtce.“ A nič ne dé, ako se taki spisi, to se zna v drugačnej obliki, tudi ponavljajo.

Ponavljamo svojo prošnjo, naj bi se čest. naročniki „Vrtčev“, katerim je naročnina za I. polletje potekla, podvzicali z naročnino, da ne bomo imeli nereda v razpošiljevanji. Do danes nam niti polovica naših naročnikov ni še poslala naročnine za II. polletje, mi torej ne znamo, ali ostanejo še naročniki, ali morda želé, da se jim list obustavi. Posebno pa prosimo óne naše čest. gg. naročnike, ki nam še vso naročnino za letošnje leto dolgujejo, da bi svojo dolžnost kmalu storili, ker nam je nemogoče materialno zgubiti trpeti. Uredništvo „Vrtčevo.“

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 3 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, šte. 9 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič.** — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.